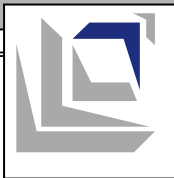

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија” бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11) и како и врз основа на член 25 став 2 и став 5 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Македонија” бр. 103/08 и 33/10, 116/10, 156/10, 18/11, 51/11, 6/12, 100/12, 24/13, 41/14, 116/14, 135/14, 10/15, 98/15, 145/15, 30/16, 127/16 и 67/17), министерот за образование и наука донесе Наставна програма по *италијански јазик* (втор странски јазик) за IX (деветто) одделение на деветгодишното основно образование.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

НАСТАВНА
ПРОГРАМА

ИТАЛИЈАНСКИ ЈАЗИК

IX ОДДЕЛЕНИЕ

Скопје

ДЕВЕТГОДИШНО ОСНОВНО
ОБРАЗОВАНИЕ

1. ВОВЕД

Интеграцијата во европските структури подразбира добро образовани кадри кои познаваат и говорат повеќе странски јазици. Нашето општество има за цел да го следи идеалот на Советот на Европа за мултилингвалност и мултикултура, според кој како минимум се подразбира добро познавање на два странски јазици.

Со изучување на италијанскиот јазик на учениците им се отвора можност да станат дел од големото семејство говорители на овој јазик кое се протега на сите пет континенти.

Современата настава по италијански јазик е насочена кон усните и писмените комуникациски компетенции проширени со социокултурните и интеркултурните компетенции. Централно место во наставата зазема ученикот како субјект во наставниот процес, при што посебно внимание се обрнува на неговиот когнитивно-афективно-социјален развој, односно на развојот на неговата самостојност во учењето и стекнувањето стратегии на учење како основа на доживотно учење.

Предметот *италијански јазик* (како втор странски јазик) е застапен во наставниот план за основното образование од VI до IX одделение.

Предметот *италијански јазик* во IX (деветто) одделение се изучува како втор странски јазик со 2 (два) часа неделно, односно 72 часа годишно и има статус на задолжителен предмет.

Појдовна основа при изготвувањето на наставната програма за IX (деветто) одделение на основното образование претставува *Заедничката европска референтна рамка за јазиците* (теориските основи и целите на современата настава по странски јазици и нивоата на компетенции за комуникативна употреба на странскиот јазик)¹

¹ Како ориентација во однос на нивоата на јазични компетенции кои учениците треба да ги постигнат на крајот од секое одделение на основното образование се земаат насоките од *Заедничката европска референтна рамка за јазиците*, кои разликуваат вкупно шест нивоа на комуникативно користење на странскиот јазик:

- во подрачјето на елементарно ниво: A1 (подготвително ниво/*livello preparatorio*) и A2 (основно ниво/*livello elementare*);
- во подрачјето на самостојно користење на јазикот: ниво B1 (преодно ниво/*livello soglia*) и B2 (самостојно ниво/*livello indipendente*);
- во подрачјето на компетентно користење на јазикот: ниво C1 (напредно ниво/*livello avanzato*) и C2 (највисоко ниво/*livello di padronanza*).

Според очекуваните резултати од изучувањето на италијанскиот јазик во Република Македонија, по 4 години настава (по завршувањето на IX одделение) учениците можат делумно да го постигнат нивото A2.1 (основно ниво).

По првата и по втората година учење на италијанскиот јазик во основно образование (VI и VII одделение) може делумно да се достигне нивото A1.1 (подготвително ниво), по третата година учење на италијанскиот јазик во основно образование може целосно да се достигне A1.2 (подготвително ниво) и делумно да се достигне A2.1 (основно ниво), а по четвртата година учење (по завршувањето на IX одделение), може делумно да се достигне A2.1 (основно ниво). Постигнувањето на компетенциите во согласност со наведените нивоа ќе биде прикажано преку резултатите од учењето во сите наставни програми за основно образование (за VI, VII, VIII и IX одделение).

2. ЦЕЛИ НА НАСТАВНИОТ ПРЕДМЕТ (од VI до IX одделение)

- Да се стимулира изучувањето на италијанскиот јазик, да се развива интерес кон земјите во кои се зборува соодветниот јазик заради собирање информации од различни извори на тој јазик и развивање меѓукултурни врски;
- да се стимулира изучувањето на италијанскиот јазик заради економски и бизнис интереси на Република Македонија и Република Италија.

Ученикот/ученичката:

- да се оспособи за комуникација со другите, да ја почитува многујазичноста и да ја збогатува општата и јазичната култура;
- да формира критички однос кон својата и туѓите култури и да се оспособува за почитување на разликите, човековите права, другите култури и традиции.

3. ЦЕЛИ НА НАСТАВАТА ВО IX ОДДЕЛЕНИЕ

Ученикот/ученичката:

- да формира и да развие јазични, комуникативни, интеркултурни компетенции за изучување на втор странски јазик;
- да развива способности за поврзување на стекнатите знаења од првиот странски јазик, мајчиниот јазик и други предмети при совладување на вториот странски јазик;
- да формира елементарни навики и умеања за слушање, говорење, читање и пишување преку изграден систем од знаења на јазични и реченички единици, фонетски, правописни, лексички и граматички поими;
- да развие способност за самостојно учење и самовреднување според *Заедничката европска референцијална рамка (Портфолио)*.

4. КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ

Во табелата што следува дадени се општите теми од коишто произлегуваат поединечните.

Колоната **Цели** покажува што треба да постигне ученикот/ученичката за да ги стекне четирите вештини на комуницирање.

Во колоната **Активности** предложени се низа активности што произлегуваат од поставените цели и упатуваат на начините со кои можат да се реализираат целите.

Оперативните цели од колоната што следува произлегуваат од општите цели и покажуваат со кои јазични, комуникативни, социо-културни и интеркултурни компетенции учениците треба да се стекнат за да можат да комуницираат на темите предвидени за оваа година за изучување на италијанскиот јазик. Тие служат како основа за дефинирање на стандардите при оценувањето.

Колоната **Содржини/Компоненти** содржи јазични функции, лексички единици, граматички и интеркултурни содржини и претставува отворен избор за реализација на предвидените цели и активности. Во согласност со можностите на учениците и условите за работа, наставникот има слобода да ја дополни или скрати колоната притоа водејќи сметка учениците да ги стекнат потребните компетенции според поставените стандарди на знаење.

Во колоната **Примери/Поими** прикажани се по неколку примери за секој елемент од претходната колона (Содржини/Компоненти) кои на наставникот ќе му послужат како насока за реализација на оперативните цели.

ТЕМИ		
1. Слободно време		
2. Опкружување		
3. Здравје и здрав живот		
Вештини	ЦЕЛИ	АКТИВНОСТИ

СЛУШАЊЕ	<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ да разбере едноставни упатства; ✓ да реагира невербално на поставената задача; ✓ да разбере глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; ✓ да издвои информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; ✓ да разбере некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; ✓ да користи различни стратегии за разбирање при слушање; ✓ да ги препознава фонемите, акцентот во зборовите и основните интонациски модели во исказна и во прашална реченица; ✓ да разбере едноставни куси искази во врска со познати теми и одредени конкретни ситуации искажани со бавно темпо. 	<ul style="list-style-type: none"> • Бура на идеи. • Вежби за асоцијации. • Вежби за правење претпоставки, донесување заклучоци врз основа на наслови, слики, звучни сигнали, интонација, невербални елементи итн. • Слушање аудио/видеоснимки и говорот на наставникот. • Идентификување зборови, структури и изрази во контекст. • Одговорање на прашања од типот <i>точно/неточно (vero/falso)</i>, отворени прашања или прашања со повеќечлен избор (QCM). • Подредување на дадените информации во табели. • Подредување зборови во реченица или текст. • Вежби со користење пантомима. • Поврзување слики со слушнат текст. • Слушање и разликување гласови/ од автентичен материјал. • Слушање и разликување на акцентот во зборовите. • Слушање искази и реагирање на нив со гестови и цртежи. • Дополнување реченици по слушнат текст.

ЧИТАЊЕ	<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ глобално да разбере информативен текст проследен со визуелни документи; ✓ да разбере кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; ✓ да разбере кратка порака и текст со едноставна содржина; ✓ да разбере конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти; ✓ да користи дополнителни стратегии за разбирање на непознат текст со помош на контекстот, илустрираниот материјал или интернационалната лексика. 	<ul style="list-style-type: none"> • Бура на идеи. • Вежби за асоцијации. • Идентификување одделни графеме во зборови со подвлекување на тие букви. • Вежби за правење претпоставки, донесување заклучоци, врз основа на наслови, илустрации, фотографии, типографски и други елементи карактеристични за различни видови текст. • Поврзување текстови со слики. • Вежби со идентификување зборови и изрази; • подредување зборови, реченици, пасуси, слики и сл., по логичен редослед. • Пополнување празни места во текстови, табели и реченици. • Одговорање на прашања од типот точно/неточно (vero/falso), отворени прашања или прашања со повеќечлен избор (QCM).
---------------	--	--

ЗБОРУВАЊЕ	<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ да изговара цели реченици со правилна интонација, акцент и ритам; ✓ да даде краток опис на доживувања, ситуации, состојби и повторливи дејства од минатото; ✓ да побара/понуди/прифати/одбие помош, услуга, совет; ✓ да поставува едноставни прашања / да одговара на едноставни прашања за својата здравствена состојба или на некој од блиското опкружување; ✓ да прави споредби, да изрази согласување или несогласување со нечие мислење, да дава совети за здрав живот и здрава исхрана; ✓ да користи и да развива сопствени стратегии за усно изразување. 	<p>а) Говорна интеракција:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поставување прашања и одговарање на нив; • играње улоги според дадени модели; • учество во кратки и едноставни комуникативни ситуации од секојдневниот живот. <p>б) Усно искажување:</p> <ul style="list-style-type: none"> • продукција на кратки искази на познати теми; • вежби со користење пантомима и мимика; • различни игровни активности од типот: глув телефон, бинго и сл.
------------------	---	---

Ученикот/ученичката:

- ✓ да ги познава и да ги почитува интерпункциските правила и правописот;
- ✓ да пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар;
- ✓ да пишува кратки едноставни текстови во кои ќе даде краток опис на ситуации, состојби и повторливи дејства од минатото, да го опише своето опкружување и животната средина, да дава совети за здрав живот и здрава исхрана;
- ✓ да пишува кратки пораки и да гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на италијански јазик.

- Подредување зборови во слеана низа;
- пишување по диктат;
- пополнување формулари;
- пополнување текстови со испуштени зборови;
- пишување пораки, електронски пораки;
- пишување краток едноставен состав (од 60 до 80 збора) според дадени слики, аудио или визуелни информации, или насоки од наставникот;
- подредување реченици и/или параграфи од даден текст;
- групна изработка на постер;
- самостојна изработка на тематски постери и сл.

Оперативни цели	Содржини/компоненти	Примери/Поими
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да опишува доживувања, ситуации, состојби и повторливи дејства од минатото; • да побара/понуди/прифати/одбие помош, услуга, совет; • да го опише своето опкружување и животната средина; • да побара/даде информации за насоки на движење и просторно ориентирање; • да праша/да одговори за својата здравствена состојба или на некој од блиското опкружување; 	<p>А) Јазични функции</p> <p><i>Опишување доживувања, ситуации, состојби и повторливи дејства од минатото</i></p> <p><i>Барање/нудење/прифаќање/одбивање помош, услуга, совет</i></p> <p><i>Опишување на своето опкружување (населба, улица, град, село)</i></p> <p><i>Барање/давање информации за насоки на движење и просторно ориентирање</i></p> <p><i>Прашување/одговарање за својата здравствена состојба или на некој од блиското опкружување</i></p>	<p>La natura era bellissima./ Alla festa di Maria c’erano molti giovani./ Quando ero bambino avevo i capelli ricci e lunghi./ Ogni domenica andavamo in campagna a pranzo dai nonni.</p> <p>Signore, mi può dare una mano, per favore? Ti posso aiutare? Sì, grazie, molto gentile. /No, grazie. Ti consiglio di fare molta attività fisica. Grazie del consiglio.</p> <p>La mia città è molto grande. Ha molti centri commerciali, pizzerie, varie piazze, un grande parco comunale, un grande stadio, scuole, ospedali. Purtroppo, non è una città ideale perché c’è smog e traffico. I mezzi pubblici non sono tanto puntuali perciò arrivo spesso tardi a scuola. Preferisco vivere in una città più piccola con l’aria pulita e poco traffico.</p> <p>- Scusi, come posso arrivare alla scuola di musica? - Deve andare dritto fino al primo semaforo, poi deve attraversare la strada e girare a destra. La scuola è dietro l’angolo.</p> <p>-Come ti senti?/ Hai mal di testa? -Mi sento male. /Mi fa male la gola./ Ho mal di denti. / Sono raffreddato.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • да дава совети за здрав живот и здрава исхрана; • да прави споредби; • да изрази согласување или несогласување со нечие мислење; 	<p><i>Давање совети за здрав живот и здрава исхрана</i></p> <p><i>Правење споредби</i></p> <p><i>Искажување ставови за согласување или несогласување</i></p> <p>Б) Лексички единици</p> <p><u>1. Слободно време</u></p> <p><i>Насоки на движење и просторно ориентирање</i></p> <p><u>2. Опкружување</u></p> <p><i>Објекти и институции во населено место</i></p> <p><i>Животна средина</i></p>	<p>Per avere una vita salutare devi fare attività fisica ogni giorno. Devi mangiare molta frutta e verdura. Ti consiglio anche di dormire almeno 7-8 ore a notte. Non passare molte ore seduto davanti al computer. Esci, balla, nuota!</p> <p>Roma è <i>più grande di</i> Firenze. La bicicletta è <i>meno veloce della</i> macchina.</p> <p>-Marco non deve mangiare tanti dolci! - Sono d'accordo con te./ Hai ragione!/ Lo penso anch'io./ Non sono d'accordo!/ Non hai ragione.</p> <p>andare dritto, continuare dritto, girare a sinistra/a destra, attraversare una piazza/un ponte /una strada, prendere la prima strada a sinistra/a destra, seguire le indicazioni stradali</p> <p>la città, la scuola, l'ospedale, la banca, il centro commerciale, la posta, il negozio, la farmacia, il cinema, il teatro, lo stadio, il monumento, la piazza, il marciapiede, la strada, il viale, la piazza, il parco comunale, il traffico ecc.</p> <p>l'ambiente, la natura, il verde, l'aria, pulito, inquinato, sporco, a misura d'uomo, i rifiuti</p>
--	--	---

	<p><i>Превозни средства</i></p> <p><u>3.Здравје и здрав живот</u></p> <p><i>Човечкото тело</i></p> <p><i>Здравствена состојба</i></p> <p><i>Спортски активности</i></p> <p>В) Граматички содржини</p> <p>Повторување на претходно усвоените содржини: Presente (verbi regolari/irregolari), passato prossimo (participio passato regolare), Futuro semplice (verbi regolari/irregolari), Preposizioni, Avverbi, Pronomi</p>	<p>I mezzi pubblici, l'autobus, il tram, il metrò (la metropolitana), il taxi, la macchina, il motorino, la bicicletta gli orari, la linea, la stazione, la fermata</p> <p>il corpo, la testa, l'occhio, l'orecchio, la bocca, il naso, i capelli, il braccio, la mano, la spalla, la gamba, il piede, il ginocchio, lo stomaco, la schiena robusto, magro, grasso, atleta, snello</p> <p>sano, malato, i problemi di salute, i sintomi, il mal di testa/di gola/di dente, avere febbre lo sciroppo, le vitamine, il medico, farsi visitare, ospedale</p> <p>il /lo jogging, il tennis, la pallavolo, la pallamano, la pallacanestro, il calcio, la ginnastica, il trekking, il nuoto, lo sci</p>
--	---	--

	<p>• Морфологија</p> <p><i>Sostantivi</i> (alcune forme irregolari del plurale)</p> <p><i>Verbo</i> - Imperfetto (verbi regolari e irregolari)</p> <p>- Imperativo diretto (affermativo e negativo dei verbi regolari)</p> <p><i>Aggettivi</i> - qualificativi Il Comparativo - di maggioranza (più... di) - di minoranza (meno...di) - di uguaglianza (così...come/come; tanto...quanto/quanto) (forme regolari e alcune forme irregolari)</p> <p>Il Superlativo - relativo</p>	<p><i>il braccio – le braccia ; il labbro- le labbra la mano – le mani; il dito – le dita</i></p> <p>Da bambina <i>ero</i> molto timida. Da bambino <i>mi piaceva</i> molto giocare al pallone. Di solito <i>andavo</i> a piedi a scuola. Mentre <i>mangiavo, leggevo</i> il giornale.</p> <p>Cittadini, <i>non gettate</i> rifiuti per strada! Comune di Firenze Marco, <i>torna</i> presto! <i>Chiudi</i> subito la porta! <i>Non uscire</i>, fa troppo freddo!</p> <p>Laura è <i>più</i> intelligente <i>di</i> Gianni. Io mangio <i>meno di</i> te. Beatrice è carina <i>come</i> sua sorella. Tiziana è <i>più</i> simpatica <i>che</i> attraente. Preferisco stare a casa <i>che</i> uscire con gli amici. Questo caffè è buono, ma quello dal bar italiano è <i>migliore</i>.</p> <p>Lui è <i>il più bravo</i> studente <i>della</i> sua classe.</p>
--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • да развие позитивен став не само кон сопствениот културен идентитет, туку и почит кон другите култури; • да развие љубопитност и интерес кон другите култури; 	<p>- assoluto (forme regolari e alcune forme irregolari)</p> <p><i>Numeri</i> Пишување броеви со зборови</p> <p><i>Avverbi di tempo</i> - con l'imperfetto (spesso, di solito, ogni tanto, ancora...) <i>Avverbi di modo</i> (alcune forme irregolari del comparativo e del superlativo)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Синтакса <p><i>Frasessemplice</i> - Frase temporale (mentre, quando...)</p> <p>Г) Интеркултурни содржини</p> <p>Поголемите италијански градови и географија</p>	<p>Questo cantante è <i>bravissimo</i>. Il nostro insegnante d'italiano è <i>il migliore di</i> tutti gli insegnanti della scuola.</p> <p><i>duemilaquattrocentocinquanta</i></p> <p><i>Spesso</i> andavo a trovare i miei nonni.</p> <p>Luca canta bene, ma suo fratello canta <i>meglio</i> di lui.</p> <p><i>Mentre</i> dormivo, mia sorella leggeva un bel libro.</p> <p>La città di Napoli si trova nella regione italiana la Campania. A Napoli vivono più di tre milioni di persone. A sud-est confina con la costiera amalfitana mentre il Vesuvio si trova all'est della città. È famosa per la pizza, per l'arte culinaria, per la sua cultura e la sua storia, ma soprattutto per la musica.</p>
--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • да ги сфати комплексноста и значењето на изучувањето на културата, како и на предизвиците кои произлегуваат од живеењето во мултиетничка средина; • да развие вештини за воочување на културните сличности и разлики и критичко преиспитување на културните стереотипи како основа за развивање меѓукултурна толеранција и разбирање. 	<p>Превозни средства во Италија</p> <p>Грижа за здравјето и начинот на исхрана во Италија</p> <p>Давање дополнителни информации за социо-културните карактеристики на Италија и формирање позитивен став кон земјата и културата чиј јазик се изучува</p>	<p>La rete metropolitana, la linea A/B, la linea rossa/verde/gialla I mezzi di trasporto urbano preferiti dagli italiani/dai macedoni.</p> <p>Lo stile di vita e le abitudini alimentari degli italiani e dei macedoni.</p>
--	---	---

5. ДИДАКТИЧКИ ПРЕПОРАКИ

Целта на овие дидактички препораки е да му/и помогнат на наставникот/наставничката да ги постигне поставените цели применувајќи во наставата најнови сознанија од подрачјето на дидактиката и методиката на наставата по странски јазици, педагогијата и психологијата, т.е. позитивни домашни и странски искуства поврзани со наставата и учењето на италијанскиот јазик, но притоа да не ја ограничува неговата/нејзината креативност.

Во планирањето на наставата за шесто одделение земени се предвид содржините во наставните програми по другите предмети кои се изучуваат во истото, односно почитуван е принципот на меѓупредметно поврзување во однос на целите и содржините со акцент на интегрираното поврзување со содржините од мајчиниот јазик.

Фокус на вниманието на современата настава е ученикот/ученичката и процесот на учење. Треба да се почитуваат возраста, потребите, интересите на учениците. Наставникот не е повеќе единствен извор на знаења и информации и неговата улога не е само пренесување на знаења. Неговата улога е да ги поттикнува учениците да користат и други извори на знаења и информации и да ги учи како да учат.

При изборот на активностите треба да се води сметка за диференцијацијата и разновидноста. Треба да се одберат или адаптираат активности кои би одговарале на различните стилови на учење (визуелен, аудитивен, кинестетички); различните видови интелигенција (вербална-лингвистичка, математичко-логичка, музичко-ритмичка, визуелно просторна и други), како и на нивоата на знаењата на учениците.

Треба да се има предвид дека менувањето на различни форми на работа во наставата (фронтална, индивидуална и работа во парови и групи, истражувачка работа, работилници), како и менувањето на пократки и подолги, побучни и потивки активности, периодите на сконцентрирано внимание и опуштање на учениците за време на часот, ја подобруваат мотивацијата за учење.

Наставата по италијански јазик се заснова на холистичко учење кое ги опфаќа когнитивните, афективните и моторните аспекти на учениците, односно наставникот ќе ги интегрира различните компоненти со што јазикот ќе се учи на функционален начин. Согласно горенаведеното, по странски јазик не может да се определи, односно не е можно да се планира бројот на часовите по одделни компоненти.

Наставата за оваа возрасна група се ориентира на когнитивното учење со зголемена експликација на јазичните структури со свесна примена на јазичните структури во контекст и постапно воведување на граматичкиот метајазик. Во овој период се настојува воедначено да се развиваат говорната и писмената комуникација. Тоа значи дека се обрнува подеднакво внимание на сите јазични вештини: Слушање и Читање со разбирање, Зборување, како од аспект на говорна интеракција, така и од аспект на говорна продукција, како и вештината Пишување.

Наставникот треба да ја поттикнува и развива автономијата на учениците преку активности и задачи кои ги оспособуваат да ја преземат одговорноста за своето сопствено учење и знаењето кое го стекнуваат во формален контекст на учење (во училишта) и да го користат надвор од неа. Од ова произлегува дека на часовите по италијански јазик се стекнуваат основни јазични и социопрагматични знаења и знаења кои се врзани со самиот процес на учење.

Од сето наведено произлегува дека наставникот треба да ги учи учениците како полесно и побрзо да учат, како да го сочуваат наученото и како да го користат знаењето во нови ситуации, надвор од училиштата. Наставникот треба да ги запознава учениците со целите и содржините на активностите/задачите/материјалите и стратегиите на учење кои тие ги применуваат на повисоките нивоа на учење.

Од наставникот се очекува да ги учи учениците да развиваат и применуваат стратегии на успешно учење.

Наставни средства:

- комплет од одобрен учебнички систем;
- пакет прирачен материјал за наставникот (флешкарти, постери и друго);
- ЦД плеери, ЦД со снимени текстови, песни и слични материјали; компјутер со соодветен софтвер; ЦД-ром, ТВ со ДВД;
- други извори на учење во непосредната околина – предмети, нагледни средства, во просторијата каде се изучува италијанскиот јазик;
- ЛЦД проектор;
- интерактивна табла;
- Интернет пристап, образовни софтвери;
- речници, списанија за наставникот и учениците.

6. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Во текот на наставата редовно се следат и вреднуваат постигањата на учениците, се прибираат показателите за нивните активности, мотивираноста за учење, соработката со другите ученици и сл. (формативно оценување). Секоја активност на часот при која учениците ја искажуваат јазичната активност, било на рецептивно, репродуктивно или продуктивно ниво, дава можност за воочување на напредокот и негово вреднување. Тоа значи дека евалвацијата се врши како интегрален дел на самиот наставен час, а не како изолиран чин. Многу е важно при постапките на проверка на знаењето, како и оценувањето на ученикот, тие постапки да не се разликуваат од вообичаените активности на часот, односно учениците не треба посебно да се издвојуваат од групата при проверката на усното јазично реагирање.

Важно е поголем акцент да се стави на позитивните аспекти на напредокот на учениците, т.е. на она што ученикот го знае, а не она што не го знае. Важно е секој напредок да се награди соодветно, бидејќи на учениците им е потребна повратна информација за остварениот успех, што може да биде усна и писмена пофалба или позитивна реакција изразена на невербален или вербален начин.

Оценувањето на постигањата на учениците треба да биде транспарентно и согласно нивоата од Блумовата таксономија. Учениците треба однапред да бидат запознаени со критериумите и начинот на оценување.

Вреднувањето на напредокот на учениците ќе се врши со бројчани оценки во текот на училишната година. Ученикот треба да биде вреднуван со осум оценки во текот на учебната година (четири оценки во првото и четири во второто полугодие). Од вкупно осум оценки, четири ќе се базираат на писмени проверки, а другите четири ќе се базираат на усни, комуникативни проверки и индивидуални и групни изработки на проекти. Критериумите за формирање оценка треба да се експлицитни како за ученикот, така и за родителот, т.е. да се објаснат уште на почетокот од учебната година и наставникот да се придржува до тие критериуми. Како критериуми можат да се земат: оценките од писмените работи/тестовите, оценките од усното искажување/активноста на часот, изработката на домашни работи, изработката на презентации, проектни задачи, учество во проекти. Со цел на родителите да им се овозможи увид во напредувањето на нивните деца и во нивниот процес на учење пожелно е да се воведат *Европското јазично портфолио*. Портфолиото на учениците им помага учењето да го сфатат како процес на стекнување знаења и вештини во кои тие се активни учесници. Притоа ги поттикнува на размислување за успешните стратегии на учење, за проценка на постигнатите знаења и вештини, како и за индивидуалните желби и планови за напредување во изучувањето на странскиот јазик.

На крајот на деветто одделение учениците ќе бидат оценети со бројчана оценка.

Последиците за ученикот во случај на неуспех ќе бидат во согласност со општата регулатива за основно образование во Република Македонија.

7. СТАНДАРДИ ЗА ОЦЕНУВАЊЕ

Стандардите за оценување треба да произлегуваат од поставените цели и очекуваните резултати.

При составувањето на стандардите за оценување треба да се користат формулации од листата на активни глаголи со кои би требало да се дефинираат целите според нивоата од Блумовата таксономија. Глаголот укажува на очекуваните резултати од учењето и директно произлегува од конкретните цели во наставата. Сакаме да напоменеме дека и покрај тоа што еден ист глагол може да се појави во различни нивоа на знаење, постои разлика во користењето на тој глагол. Таа разлика произлегува од дефиницијата на даденото ниво, што укажува на тоа дека глаголите треба да се гледаат во контекст на нивото на знаењето што го илустрираат.

Следуваат табели на стандарди на оценување кои на наставникот можат да му помогнат при одредувањето на нивоата на знаења и вештини на учениците од деветто одделение на основното образование.

Тема: СЛОБОДНО ВРЕМЕ

Ниво на постигање	Стандард
ПОМНЕЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Набројува информации за насоки на движење; • идентификува изрази за просторно ориентирање; • препознава тема за опис на доживувања, ситуации, состојби, повторливи дејства од минатото.
РАЗБИРАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира глобално краток слушнат и/или пишан текст на тема за просторно ориентирање; • разбира невербални елементи во комуникацијата; • разбира глобално слушнат/пишан текст со опис на доживувања, ситуации, состојби и повторливи дејствија од минатото; • разбира глобално слушнат/пишан текст за насоки на движење.
ПРИМЕНА	<ul style="list-style-type: none"> • Употребува новоусвоени основни изрази и поими при играње по улоги во нови ситуации на разменување информации; • опишува доживувања, ситуации, состојби и повторливи дејства од минатото; • бара / дава информации за насоки на движење; • решава вежби со дополнување на текст со поими што означуваат просторно ориентирање.
АНАЛИЗА, СИНТЕЗА И ВРЕДНУВАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Издвојува информации од краток едноставен слушнат текст; • пишува краток текст со опишување на доживувања, ситуации, состојби и повторливи дејствија од минатото; • селектира информации од краток текст од плакат, брошура и сл.; • донесува заклучоци врз основа на наслови, илустрации, фотографии, типографски и други елементи карактеристични за различни видови на текст.

Тема: ОПКРУЖУВАЊЕ	
Ниво на постигање	Стандард
ПОМНЕЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Именува превозни средства; • набројува објекти и институции во населено место; • препознава тема на опис на град при усно изразување на соговорникот; • набројува карактеристики на населено место и сл.
РАЗБИРАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира глобално слушнат и/или пишан текст со опис на град; • ги разбира прашањата од соговорникот на тема за просторно ориентирање и давање насоки за движење; • со свои зборови прераскажува информации од кус текст на тема за опис на град; • поврзува слики на предмети со соодветниот вокабулар за превозни средства; • поврзува слики со поими поврзани со неговото опкружување (објекти, институции, превозни средства).
ПРИМЕНА	<ul style="list-style-type: none"> • Бара и дава информации за насоки на движење и просторно ориентирање; • игра по улоги при едноставен разговор за барање и давање информации за објекти, институции и превозни средства применувајќи новоусвоени основни изрази и поими; • применува новоусвоени основни изрази и поими при опис на населено место; • решава вежби со дополнување во нови контексти со употреба на новоусвоениот вокабулар.
АНАЛИЗА, СИНТЕЗА И ВРЕДНУВАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Издвојува информации од краток едноставен слушнат и/или пишан текст поврзан со тема за опис на населба, улица, град, село; • пишува краток текст со опишување на своето опкружување (карактеристики, објекти, институции, превозни средства); • класифицира во посебни колони, во табела, поими од темата за опис на град; • донесува заклучоци за слушнат и пишан текст врз основа на наслови, илустрации, фотографии.

Тема: ЗДРАВЈЕ И ЗДРАВСТВЕНА СОСТОЈБА

Ниво на постигање	Стандард
ПОМНЕЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Именува делови од човечкото тело; • именува поими кои означуваат здравствени состојби; • именува спортски дисциплини; • набројува здрави навики од секојдневниот живот.
РАЗБИРАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира глобално краток слушнат и/или пишан текст на тема за спорт и здрав живот; • дефинира поими што означуваат делови од човечкото тело/спорт/здравствена состојба; • поврзува слики со краток слушнат или прочитан текст на тема за здрав живот/спорт; • поврзува слики со соодветните поими што означуваат спортски дисциплини/ делови од човечкото тело/ здравствена состојба.
ПРИМЕНА	<ul style="list-style-type: none"> • Употребува новоусвоени основни изрази и поими при играње по улоги во нови ситуации на разменување информации; • игра по улоги при едноставен разговор во кој прави споредби, искажува согласување или несогласување со нечие мислење, дава совети за здрав живот и здрава исхрана, прашува/ одговара за својата здравствена состојба или на некој од блиското опкружување; • ја опишува својата здравствена состојба на едноставен начин; • зборува за своите здрави навики и активности; • дава совети за здрав живот.
АНАЛИЗА, СИНТЕЗА И ВРЕДНУВАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Издвојува информации од краток едноставен слушнат текст; • пишува краток текст со опишување на своите навики за здрав живот и својата здравствена состојба; • издвојува информации од краток едноставен текст на тема за човечкото тело; • донесува заклучоци врз основа на наслови, илустрации, фотографии, типографски и други елементи карактеристични за различни видови текст.

8. ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗИРАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Програмата во однос на просторните услови за реализација се темели на нормативот за простор донесен од страна на министерот за образование и наука.

Просторните услови и опременоста на училниците за успешна реализација на наставната програма за деветто одделение треба да се во согласност со општиот норматив за опременост за реализирање на наставните програми за деветто одделение на основното образование.

Се препорачува заради полесен визуелен контакт помеѓу учениците и за да слушнат подобро што се зборува, клупите да бидат наредени на следниот начин: повеќе клупи доближени заедно, разни варијанти на буквата П, како и преместување и групирање на столчињата по потреба (при работа во групи).

9. РЕЗУЛТАТИ ОД УЧЕЊЕТО

Ученикот/ученичката:

- го разбира значењето на лексичките единици предвидени за усвојување согласно барањата на наставната програма и може да ги репродуцира и употребува во соодветни говорни ситуации;
- разбира куси искази и текстови со позната тематика (глобално и селективно);
- комуницира во едноставни задачи кои бараат размена на информации на познати теми и активности;
- опишува користејќи реченици и едноставни искази со цел да искаже сопствени искуства, притоа користејќи едноставен јазик и граматички структури согласно барањата на наставната програма;
- чита и идентификува конкретни информации во даден текст и глобално разбира куси наративни текстови;
- пишува куси насочени дескриптивни текстови и кратка пораки, со правилна примена на интерпункциските знаци;
- има информации од културата на земјите со италијански говорен јазик;
- користи ИКТ во содржини од предметот.

10. НОРМАТИВ ЗА НАСТАВЕН КАДАР

Наставата по наставниот предмет *италијански јазик* (втор странски јазик) за IX (деветто) одделение на деветгодишното основно образование може да ја изведува само лице кое исполнува еден од следниве услови:

- Завршени студии по италијански јазик и литература – наставна насока, VII¹ или 240 ЕКТС.
- Завршени студии по италијански и книжевност, VII¹ или 240 ЕКТС.
- Завршени студии по италијански јазик и литература – друга насока и со здобиена соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка на акредитирани високообразовни установи, VII¹ или 240 ЕКТС.

11. ПОТПИС И ДАТУМ НА УТВРДУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по *италијански јазик* (втор странски јазик) за IX (деветто) одделение на деветгодишното основно образование, на предлог на Бирото за развој на образованието, ја утврди

Министер

проф. д-р РЕНАТА ДЕСКОСКА

Арх. бр. 12-2645/6
28.2.2018 год.

Изготвил: работна група, Решение бр.02-129/1 од 21.12.2017
Контролирал: Весна Торбовска-Василевска, советник
Одобрил: м-р Митко Чешларов, раководител на сектор